

Joanna Nowińska SM

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

**JAN PAWEŁ II O MISJI UNIwersYTETU.
RECENZJA KSIĄŻKI**
**JOHN PAUL II ON THE MISSION OF THE UNIVERSITY.
BOOK REVIEW**

Jan Paweł II. Uniwersytet. Antologia tekstów, red. i oprac. ks. Michał Drożdż, Katarzyna Drąg, Klaudia Cymanow-Sosin, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie: Kraków 2019, 275 stron, ISBN 978-83-7438-837-5 (wersja drukowana), ISBN 978-83-7438-838-2 (wersja online), DOI: <https://doi.org/10.15633/9788374388382>.

Publikacja *Jan Paweł II. Uniwersytet. Antologia tekstów* stanowi antologię 63 tekstów świętego papieża Polaka. Są wśród nich fragmenty encyklik, konstytucji, listów, wywiadów książkowych, a także przemówień i homilii, w tym spontaniczne wypowiedzi, zapisane wtórnie. Dwa artykuły: *Myślenie ku dobru i prawdzie jako misja uniwersytetu* (autorstwa M. Drożdża, K. Drąg, K. Cymanow-Sosin) oraz *Uniwersytet przestrzeni spotkania wiary i rozumu na drogach poszukiwania* (autorstwa M. Drożdża), poprzedzające antologię, stanowią nie tylko ciekawe wprowadzenie, ale również naukowy głos w dyskusji nad treściami, które anonsują.

W artykule wstępnym redaktorzy tomu podkreślili: „Prezentowane w naszej publikacji myśli są z jednej strony, żywym, intelektualno-badawczym wyrazem naszej wdzięczności dla Jana Pawła II jako człowieka uniwersytetu, a równocześnie są one owocem naszego intelektualnego i badawczego dialogu z myślą Jana Pawła II jako Pasterza świata w kontekście wielorakich ważnych spraw i wyzwań dla poszukiwania prawdy na ścieżkach uniwersyteckiej edukacji i drogach akademickich badań naukowych”¹.

¹ M. Drożdż, K. Drąg, K. Cymanow-Sosin, *Myślenie ku dobru i prawdzie*, w: *Jan Paweł II. Uniwersytet. Antologia tekstów*, Kraków 2019, s. 9.

Uporządkowanie materiałów w siedmiu rozdziałach, niejednorodnych, posiada sekwencję, która wychodzi od ludzkich władz poznawczych (1. *Rozum i wiara w kontemplacji prawdy*) poprzez charakterystykę środowiska uniwersyteckiego, jako przestrzeni dla ich rozwoju (2. *Odkrywać prawdę i kształtować sumienia – misja uniwersytetu*), zmierzając ku refleksji nad ludzką wolnością i godnością w świetle wolności nauki oraz pojęcia prawdy (3. *Wolność i odpowiedzialność ludzi nauki*), wartością i kształtem wspólnot akademickich (4. *Szacunek i troska o wspólnoty akademickie*). Końcowy odcinek publikacji ukazuje wiele osobistych odniesień papieża do poszczególnych środowisk uniwersyteckich (5. *Z ukłonem dla Alma Mater*), nakreślając zarazem zadania nauki względem świata (6. *Naukowe odkrywanie świata – zadania akademii nauk*) oraz wskazówki dla polskich uniwersytetów (7. *Spotkania na drogach polskich uniwersytetów*). Dwa ostatnie teksty antologii to program, a zarazem wyzwanie dla środowisk krakowskich. Różnorodność ta sprzyja harmonijnym odsłonom coraz to nowych aspektów tematu wiodącego, co pozwala odbiorcy utrzymać uwagę i nieustannie pobudza zaciekawienie.

Układ tekstów, z naprzemiennością fragmentów dokumentów i przemówień, ułatwia percepcję treści. Całość może być traktowana jako swoisty podręcznik formacyjny dla środowisk naukowych i akademickich. Zaprasza do weryfikacji rozumienia fundamentalnych dla rozwoju pojęć, ich uhierarchizowania, ukierunkowując ku perspektywom, jakie otwiera połączenie, a zarazem wzajemne uzupełnianie się doświadczenia, rozumu i wiary. Wyjątkowym atutem antologii jest zamieszczenie tekstów, które podejmują zagadnienia kontrowersyjne takie jak sprawa Galileusza czy ewolucji, czy też tematy trudne z punktu widzenia teologii np. motyw lęku wobec Boga. Sposób ich prezentacji poświadcza brak dywergencji w całej antologii, odnoszenie wszystkich elementów nauki i kultury do osoby człowieka, w kolejnej odsłonie ukazywanego jako obraz Boga i pozostającego w relacji z Nim.

Szeroki horyzont poruszanych zagadnień, od wiedzy poprzez specyfikę pracy naukowej i środowisk akademickich oraz odniesienie m.in. do przestrzeni społecznych, kulturowych, ekonomicznych, historycznych pozwoli każdemu odbiorcy, niezależnie od specyfiki zainteresowań naukowych, odnaleźć pole dyskusji właśnie dla siebie. Tym samym antologia śmiało może być proponowana i rozpowszechniana wśród wszystkich, którzy mają odwagę stawiania pytań i zmagają się z dylematami, fundowanymi przez schematy myślowe, np. na niwie hermeneutyki biblijnej. Bogactwo tekstów zawartych w antologii ofiarowuje również ciekawe wskazówki odnośnie do rozwoju naukowego, osobistego i w ramach uczelni.

Redaktorzy antologii wyrazili nadzieję, „że prezentowane w tej publikacji słowa św. Jana Pawła II o uniwersytecie, które były wypowiedziane z miłością do ludzi polskiej nauki i kultury, wypowiedziane z miłością do tego wielkiego dziedzictwa, którego symbolem jest uniwersytet, będą nadal inspirować troskę ludzi odpowiedzialnych za uniwersytety i naukę w Polsce oraz staną się światłem dla rozumu i serca dla wszystkich, którzy w tym środowisku uniwersyteckim żyją, pracują, działają oraz zdobywają wiedzę i formację ducha. Uniwersytet nie jest w myśli Jana Pawła II przestrzenią kultu rozumu, ale jest przestrzenią myślenia ku dobru i prawdzie, myślenia, które pozwala człowiekowi ciągle na nowo wchodzić w obszary nadziei, bez fatalizmu i rezygnacji”².

² M. Drożdż, K. Drąg, K. Cymanow-Sosin, *Myślenie ku dobru i prawdzie*, w: *Jan Paweł II. Uniwersytet. Antologia tekstów*, Kraków 2019, s. 17.

Przywołanie i twórcze uporządkowanie przez redaktorów antologii tekstów, prezentujących założenia i wartości leżące u podstaw uniwersytetów, pozwala też wyrazić przekonanie, że książka ta posłuży refleksji na każdym szczeblu zarządzania edukacją, wpływając twórczo na reformę uczelni wyższych oraz inspirując na wszystkich za nią odpowiedzialnych, w nią włączonych i doświadczających jej efektów.